

Dane: spravodlivá výška úrokov z omeškania

Ak Vám správca dane zadrží nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty, máte nárok na úrok z omeškania. Ani súdne authority však nemajú na výšku úroku z omeškania jednotný názor.

Podstata úroku z omeškania pri zadržaní nadmerného odpočtu

V praxi daňových subjektov je bežné, že správca dane vykoná daňovú kontrolu, a to za účelom zistenia alebo preverenia skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane alebo dodržiavania osobitných predpisov. V prípade, ak je daňová kontrola zameraná na oprávnenosť nadmerného odpočtu DPH, správca dane nadmerný odpočet nevráti, ale zadrží ho až do skončenia daňovej kontroly. Daňový poriadok určuje, že daňová kontrola môže trvať maximálne jeden rok. Na strane druhej, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že počas daňovej kontroly môžu nastať okolnosti, ktoré spôsobia prerušenie plynutia lehôt na výkon daňovej kontroly, čím sčítaním čistého času trvania daňovej kontroly môže trvať viac ako jeden rok. Počas celého trvania daňovej kontroly nadmerný odpočet nie je vrátený daňovému subjektu, ale správca dane ho zadržáva. Zadržanie môže vyvolať určité negatívne dôsledky na príjmovej stránke daňového subjektu. Za účelom zmiernenia negatívnych dopadov zadržania nadmerného odpočtu bol s účinnosťou od 01.01.2017 na základe novely zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty doplnený inštitút úroku z omeškania za zadržaný nadmerný odpočet, ktorý má prioritne predstavovať náhradu za zadržanie nadmerného odpočtu počas daňovej kontroly po uplynutí ustanovenej lehoty na jeho vrátenie platiteľovi.

Úrok z omeškania bolo zavedené pod tlakom povinnosti zosúladienia vnútroštátneho právneho poriadku s normami EÚ. Zavedeniu náhrady, resp. úroku za zadržanie nadmerného odpočtu predchádzala judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá v rámci zodpovedania prejudiciálnych otázok dala odpoveď na výklad článku 18 ods. 4 šiestej smernice Rady o zosúladiení právnych predpisov členských štátov na dani z obratu, zmenenej a doplnenej článkom 183 ods. 1 Smernice Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH vrátane jej dodatkov v oblasti vrátenia nadmerného odpočtu počas daňovej kontroly.

Kedy, v akej výške a za aké obdobie vzniká daňovému subjektu právo na zúčtenie nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty?

Ako vyplýva z Daňového poriadku v platnom znení, v zmysle ustanovenia § 79a ods. 1. platiteľovi dane je priznaný nárok na náhradu za zadržanie nadmerného odpočtu v prípade, ak daňový úrad začal daňovú kontrolu v lehote na vrátenie nadmerného odpočtu a súčasne nadmerný odpočet nebol vrátený do uplynutia šiestich mesiacov od posledného dňa lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu. Platiteľ má nárok na

KVASNOVSKÝ & PARTNERS
ADVOKÁTI

právnická firma roka
2021
Daňové právo

právnická firma roka
2022
Pracovné právo

právnická firma roka
2023
Energetika a energetické projekty
VÝMENA ODPOVIADAJÚCE KANCELÁRIE

právnická firma roka
2024
Pracovné právo

Together on the road to success

www.kvasnovsky-partners.sk

úrok z nadmerného odpočtu vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby ECB, ak tento dvojnásobok základnej úrokovej sadzby nedosiahne 1,5 % p.a., pri výpočte úroku z nadmerného odpočtu sa uplatní sadzba vo výške 1,5 % p.a.. Úrok sa vypočíta zo sumy vráteného nadmerného odpočtu, a to za každý deň od uplynutia šiestich mesiacov odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu.

Je však možné považovať výšku úroku 1,5% p.a. za primeranú a spravodlivú? Je možné predmetnú výšku považovať za ekvivalentnú a spravodlivú v komparácii napríklad s priznaním úroku pri vrátení daňového preplatku? V prípade, ak má daňový subjekt nárok na vrátenie daňového preplatku, podá žiadosť o jeho vrátenie a ak správca dane vráti predmetný preplatok po lehote na vrátenie daňového preplatku, daňový subjekt má nárok na úrok vo výške trojnásobku úrokovej sadzby ECB, ak trojnásobok nedosiahne 10% p.a., tak sa použije práve sadzba 10% p.a..

Otázne je, prečo pri vrátení nadmerného odpočtu sa uplatňuje výška úroku len 1,5% p.a. a pri vrátení daňového preplatku výška úroku 10% p.a.? Rozdiel v nazeraní na výšku úrokov je ešte významnejší v prípade, ak povinnosť poruší daňový subjekt. V zmysle ustanovenia § 156 ods. 2 Daňového poriadku, v prípade, ak daňový subjekt nesplní povinnosť finančnej povahy, správca dane mu vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy, pričom pri výpočte sa použije štvornásobok

základnej úrokovej sadzby ECB a v prípade ak štvornásobok základnej úrokovej sadzby ECB nedosiahne 15 % p.a., pri výpočte úroku z omeškania sa použije sadzba 15 % p.a..

Otázka, ktorou sa neustále zaoberáme v rámci súdnych podaní je tá, či je spravodlivé a v súlade s právnymi predpismi EÚ, ak daňovému subjektu v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov vzniká nárok na náhradu, resp. úrok za oneskorené vrátenie nadmerného odpočtu DPH až po uplynutí lehoty 6 mesiacov odo dňa, keď mal byť daňovému subjektu vrátený nadmerný odpočet a tento úrok je len vo výške 1,5% p.a., oproti 15% p.a., na ktoré má nárok štátny rozpočet v prípade porušenia povinnosti daňovým subjektom.

Možný obrat v názorovej a argumentačnej línii?

Máme za to, že v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej, ak pri zadržaní nadmerného odpočtu zdaniteľná osoba dočasne nemôže disponovať finančnými prostriedkami vo výške nadmerného odpočtu DPH, je postihnutá hospodárskym znevýhodnením, ktoré by malo byť kompenzované zaplatením úrokov, čím je zaručené dodržanie zásady daňovej neutrality. Vnútroštátne právne poriadky každého členského štátu musia stanoviť podmienky, za akých sa majú zaplatiť úroky z omeškania, pričom pri tomto musia rešpektovať zásady ekvivalencie a efektivity tak, ako sú tieto zásady vykladané Súdnym dvorom Európskej únie.

Dobrou správou pre daňové subjekty je, že napriek tomu, že právne posúdenie uvedených otázok už vyslovil Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo svojom skoršom rozhodnutí, spis. zn. 3 Sžfk 4/2019, senát 2Sžfk, ktorý predmetnú problematiku aktuálne posudzuje, predložil vec tzv. veľkému senátu, z dôvodu, že sa chce odchýliť od predchádzajúcej rozhodovacej činnosti v časti kedy, v akej výške a za aké obdobie vzniká daňovému subjektu právo na zúčtenie nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty. Na toto prelomové rozhodnutie sa v tomto období čaká a jeho vydanie priniesie zásadný zlom a výrazný posun v proporcionalite úrokov z omeškania, ktoré je povinný platiť správca dane a daňový subjekt.

Podľa mienky predkladajúceho súdu Súdny dvor Európskej únie lehotu šesť až dvanásť mesiacov od začatia daňovej kontroly na vrátenia zadržaného nadmerného odpočtu nepovažoval za primeranú vo svojej judikatúre. Z tohto dôvodu predkladajúci senát uvádza, že sťažovateľovi musel vzniknúť nárok na zúčtenie zadržaného nadmerného odpočtu skôr, ako by uplynulo čo i len šesť mesiacov trvania daňovej kontroly, lebo už v tom momente by daňová kontrola podľa záverov Súdneho dvora Európskej únie trvala neprimerane dlho.

Uvedené môže mať mimoriadne pozitívny vplyv na kompenzáciu daňových subjektov za oneskorené vrátenie nadmerného odpočtu.

KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI

Jednou zo špecializácií advokátskej kancelárie KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI je oblasť daňového práva, zastupovanie v daňových kontrolách a súdnych sporov.

Špecializujeme sa na otázky daňovej exekúcie a pravidelne identifikujeme formy nezákonnosti konania správcov dane.

Účinne je možné takémuto stavu predchádzať v prvom rade dôslednou a predchádzajúcou prípravou na správcu dane oznámenú daňovú kontrolu a dôsledným uplatňovaním práv daňového dlžníka ako vytváraním právnej protiváhy voči širokým oprávneniam správcu dane a množstvu inštitútov, ktoré má správca dane možnosť používať.

Právne poradenstvo a zastupovanie v oblasti daňového práva vykonáva advokátska kancelária zo sídla advokátskej kancelárie v Bratislave, ako aj z pobočky advokátskej kancelárie v Košiciach, aby boli efektívne a bez zvýšených prídružených nákladov zabezpečované potreby klientov v rámci celej Slovenskej republiky.

JUDr. Miloš Kvasňovský
zakladateľ advokátskej kancelárie KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI

Mgr. Patrik Špirko
senior právnik a vedúci tímu daňového práva advokátskej kancelárie KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI

Kontaktne údaje:
Sídlo (doručovacia adresa)/Head Office (postal address):
KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI s.r.o.
Apollo Business Centrum II, blok A
Prievozská 4, 821 09 BRATISLAVA, Slovenská republika

Pobočka/Branch Office:
Husinecká 10, 130 00 PRAHA, Česká republika
Štefánikova 26, 040 01 KOŠICE, Slovenská republika

Advokátska kancelária KVASNOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI je certifikovaná systémom manažérstva kvality ISO 9001